

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

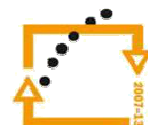
ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 fax: +420 411 130 917 e-mail: info@ssdvs.cz web: www.ssdvs.cz

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost III/2 ICT INOVACE

Finanční gramotnost 1. ročník

ABSOLUTNÍ FINANČNÍ GRAMOTNOST

Datum vytvoření: září 2012

Třída: 1. A, 1. C

Autor: Jakub Veverka

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 **fax:** +420 411 130 917 **e-mail:** info@ssdvs.cz **web:** www.ssdvs.cz

Klíčová slova:

- ✓ Finanční produkty
- ✓ Funkce peněz
- ✓ Investice

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 fax: +420 411 130 917 e-mail: info@ssdvs.cz web: www.ssdvs.cz

ANOTACE:

DUMy pojmu Absolutní finanční gramotnost mají za úkol přinést do ustálených vod českého školství něco nového. Nového ve smyslu nejen prohloubení informací o financích jako takových, finančních možnostech obyvatel ČR z hlediska spotřebitelských úvěrů, hypoték, kreditních karet a dalších, ale především jak využít všechny tyto informace pro svůj prospěch ať už v podnikání či prostě jen při představě „Dobrého dluhu“. Cílem DUMů v „Absolutní finanční gramotnosti“ je především nasměrovat myšlenkově studenty takovým směrem, aby si již do budoucna uměly v této otázce jak se říká sami ošetřit „ránu“, tedy nepotřebovaly drahé služby typu: „Oddlužíme Vás“, či „půjčíme Vám na konsolidaci Vašich dluhů tečka cézet“. Pokud se z tohoto oboru nestane progresivně vyučovaný předmět i na základních školách, může se stát, že naše obyvatelstvo, jejich děti a praděti budou otroky těch, kteří absolutně finančně gramotní budou.

Obsah

41	Bankovní soustava České republiky	4
42	INSTITUCE SLOUŽÍCÍ K OBCHODOVÁNÍ S CENNÝMI PAPÍRY	9
43	RM systém	10
44	Středisko cenných papírů.....	11
45	3 typy ekonomik	12
46	Určování ceny akcií na trhu.....	13
47	Typy investorů.....	15
48	Základní typy brokerů	17
49	INVESTOVÁNÍ VLASTNÍCH PROSTŘEDKŮ PŘÍMO NA BURZE CENNÝCH PAPÍRŮ	21
50	DIVIDENDA.....	23
51	TEST – VYSVĚTLI POJMY (k úkolu můžeš využít internet)	25
52	ZÁSADY INVESTOVÁNÍ	27
53	TEST ZÁSADY INVESTOVÁNÍ (popiš pojmy).....	31
54	TYPY INVESTIC A JEJICH VÝNOS.....	32
55	TEST TYPY INVESTIC (jaký výnos mají která aktiva).....	33
56	POJMOSLOVÍ K FINANČNÍMU INVESTOVÁNÍ 1	34
57	POJMOSLOVÍ K FINANČNÍMU INVESTOVÁNÍ 2	35
58	POJMOSLOVÍ K FINANČNÍMU INVESTOVÁNÍ 3	36
59	POJMOSLOVÍ K FINANČNÍMU INVESTOVÁNÍ 4	37
60	POJMOSLOVÍ K FINANČNÍMU INVESTOVÁNÍ 5	39
61	TEST POJMOSLOVÍ FINANČNÍ INVESTOVÁNÍ	41

41 Bankovní soustava České republiky

Banka = PO, založena jako a. s. nebo jako státní peněžní ústav

2 stupňová bankovní soustava:

1. stupeň – ČNB – působí jako ústřední banka
2. stupeň – ostatní banky – vykonávají obchodní činnost

ČNB

- vznikla v r. 1993
- bankovní rada ČNB = nejvyšší orgán v čele s guvernérem
- hlavní úkol = zabezpečit stabilitu měny

klienti: stát, zahraniční národní banky, ostatní banky

úkoly banky:

- 1) určuje měnovou politiku
- 2) vydává bankovky a mince
- 3) řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank
- 4) vede účty státního rozpočtu a státních fondů
- 5) ovlivňuje devizové hospodářství
- 6) vykonává dohled nad prováděním bankovních operací
- 7) další činnosti

OSTATNÍ BANKY

obchodní banky

cíl: zisk

- příjem vkladů + poskytnutí úvěrů

největší banky = KB, Česká spořitelna, Agrobanka, Živnostenská banka, IPB, ČSOB

založení banky

- povoluje ČNB s MF (ministerstvem financí) za splněných podmínek

podmínky:

- velikost, původ a složení základního kapitálu,
- technické a organizační předpoklady pro činnost,
- odborná a morální způsobilost osob navrhovaných do vedoucích funkcí,
- rentabilita, likvidita a ekonomický účel banky
- minimální základní kapitál = 500 000 000,-- Kč

úkoly bank

- A) bankovní obchody (otevření a vedení účtu, platební styk, úvěrové operace)
- B) devizové operace (devizový trh = promptní a termínované)
- C) ostatní bankovní služby

A) BANKOVNÍ OBCHODY

- otevření a vedení účtu
- zprostředkování platebního styku
- vkladové služby
- úvěrové služby
- devizové obchody
- směnářské obchody
- obchod s CP
- ostatní obchody a služby

Otevření a vedení účtu

- na základě písemně uzavřené smlouvy o zřízení a vedení účtu
- se smlouvou se podepisují podpisové vzory (jména osob, které smí disponovat s penězi na účtu)

podmínky:

- doklad o právní subjektivitě
 - u podnikatele nebo organizace výpis z obchodního rejstříku (+ zřizovací listinu, stanovy organizace, živnostenský list nebo koncesní listinu)
 - soukromá osoba průkaz totožnosti
- běžný účet se zvláštním režimem souží k oddělenému financování určité činnosti = výdajový, příjmový, oboustranný
- zůstatek účtu se úročí dle smlouvy (měsíčně, čtvrtletně, ročně)
- stanovení úroků postupný způsob
zůstatkový způsob (časté změny na účtech)

ukončení platnosti běžného účtu

- dohodou
- písemnou výpovědí jedné ze smluvních stran
- uplynutím doby, na kterou byl účet zřízen
- splněním účelu, pro který byl účet zřízen
- okamžitým odstoupením od smlouvy ze strany banky

Platební styk

druhy:

- a) bezhotovostní
- b) hotovostní

Bezhotovostní platební styk

charakter

- na základě příkazů klienta
- pomocí technických nosičů dat nebo dálkovým přenosem dat
- převodem mezi různými bankovními účty nebo CP

výhody

- rychlost, bezpečnost, menší nebezpečí chyb, větší hospodárnost, přesnost
- možnost využití výpočetní techniky

formy

- a) úhradová – z příkazu plátce
- b) inkasní – z příkazu příjemce peněz

doklady

- příkaz k úhradě nebo inkasu (jednotlivý, hromadný, trvalý)
- šeky
- směnky
- dokumentární inkaso nebo akreditiv (na základě smlouvy)
- poštovní poukázky

Poštovní poukázky a jejich druhy

- = běžný doklad bezhotovostního, ale i hotovostního platebního styku
- složenky typu A, B, C, D, H

Hotovostní platební styk

- použití mincí a bankovek

výhody dranců kovů

- dělitelnost, trvanlivost, stejnorodost, velká hodnota

formy soudobých peněz: = neplnohodnotné peníze

- a) mince – ne z drahých kovů
- b) papírové peníze - státovky
 - bankovky
- c) elektronické peníze (plastové) – karty
 - předplatné
 - platební
- d) depozitní peníze (bezhotovostní peníze na účtech bank = požadovaná nebo termínovaná)

Doklady hotovostního placení

- příjmový pokladní doklad, výdajový pokladní doklad, pokladní šek, pokladní složenka, výběrní lístek, poštovní poukázky, šeky, paragony

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 fax: +420 411 130 917 e-mail: info@ssdvs.cz web: www.ssdvs.cz

Platební karty

- mohou být vydány na základě písemné žádosti osobám uvedeným na podpisovém vzoru, který je přílohou smlouvy o zřízení a vedení účtu

použití

- výběr hotovosti z bankomatů
- bezhotovostní úhrada zboží a služeb

Úvěrové operace

a) pasivní (vklady)

vklady na požádání – běžné účty

termínované vklady – od 1 měsíční až do několika let (výplata)

- vysoké úrokové sazby

depozitní certifikáty a vkladové listy – potvrzenky od banky při nákupu zaokrouhlené částky vkladu na různou dobu splatnosti úsporné vklady – skladní knížky bez výpovědní lhůty; stabilní peněžní zdroj; středně vysoké úrokové sazby bankovní obligace – emise CP sloužící k zajištění většího množství peněz; stabilní zdroj peněžních prostředků; vysoké úročení nákup od jiných bank

b) aktivní (úvěry) krátkodobé

kontokorentní úvěr – podstatou je kontokorentní účet; jako běžný účet; banka má za poskytnutí vyšší úrokovou míru směnečný

eskontní úvěr – eskont směnky; banka sráží diskont směnečný akceptační úvěr – banka na žádost výstavce směnku akceptuje (je dlužníkem); směnka má větší důvěru.

ručitelský úvěr – banka hradí závazek 3. osobě, je-li klient ve finanční tísní; jen velmi dobrým klientům

lombardní úvěr – poskytován zástavou movité věci (CP, pohledávky, šperky...)

střednědobé a dlouhodobě emisní půjčka – vydává MF se souhlasem ČNB na základě prospektu emitenta CP; emitent smí vydat obligace samostatně nebo pomocí banky půjčka na úvěrový úpis – dlužník podepisuje úvěrovou listinu; banka si stanoví podmínky; rychlejší poskytnutí, ale chybí CP

hypoteční úvěr – poskytuje se na zástavu nemovitostí; dobré zajištění; 60 – 70 - 100 % z odhadu tržní ceny nemovitosti spotřební půjčka – pro FO, k nákupu spotřebního zboží (pořizovací, doplňková, osobní).

Mezinárodní peněžní prostředky

a) devizy – cizí peníze na účtech nebo dokumenty, s nimiž je spojeno plnění v cizí měně

b) valuty – cizí peníze ve formě bankovek, státovek a oběžných mincí

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 fax: +420 411 130 917 e-mail: info@ssdvs.cz web: www.ssdvs.cz

Operace na devizovém trhu

1) promptní – dodávka devizi bývá provedena do 2 dnů po uzavření smlouvy

2) termínované – smlouva se uzavře v současnosti, ale plnění nastane až v budoucnosti

- kurzy devizového trhu vyhláší každý den ČNB – formou kurzovního lístku v denním tisku
- devizový kurz = přepočítání měn
- volně směnitelné měny – měny, které jsou používány ve vnitřním i zahraničním platebním styku

C) OSTATNÍ BANKOVNÍ SLUŽBY

finanční operace – leasing, faktoring, forfaiting (= finanční úvěrové obchody)

obchody s CP – pomocí Burzy CP Praha a RM-systému

42 INSTITUCE SLOUŽÍCÍ K OBCHODOVÁNÍ S CENNÝMI PAPÍRY

S cennými papíry se obchoduje na regulovaném a neregulovaném trhu.

Regulovaný trh má stanovená pravidla obchodování a obchoduje se pravidelně, zpravidla na burze nebo jinde, u nás například v tzv. RM systému (viz dále).

Neregulovaný trh je obdobou běžného obchodování. Kupující a prodávající cenných papírů se navzájem dohodnou na ceně a dalších podmínkách. U nás na tomto trhu vystupují obchodníci s cennými papíry.

Burza

S cennými papíry ve velkém se nejčastěji obchoduje na **burze**. Burza je místo, kde se shromažďují

obchodníci, aby uzavírali obchody podle stanovených pravidel. Burzy dnes většinou představují pouze symbolicky místo, kde se obchoduje, protože řada obchodů se uskutečňuje na dálku pomocí počítačových sítí.

Na burze se setkává nabídka cenných papírů za určitou cenu (kurz) a poptávka po nich.

Denně se tu vytváří rovnovážná cena (kurz). Mezi nejznámější světové burzy cenných papírů patří například New York Stock Exchange (NYSE), London Stock Exchange (LSE), Tokyo Stock Exchange (TSE). Samozřejmě nezapomeneme na naši Burzu cenných papírů Praha (Prague Stock Exchange). Kromě burz cenných papírů existují i další burzy, např. komoditní, kde se obchoduje se surovinami či plodinami.

Na burze nelze nakupovat a prodávat cenné papíry přímo, neboť na ni mají přístup pouze členové nebo osoby, které členy zastupují – obchodníci nebo zprostředkovatelé (makléři).

Obchodník s cennými papíry může být i vlastníkem daných cenných papírů, může je pro sebe nakupovat i prodávat za své vlastní finanční prostředky. Může však i obchody pouze zprostředkovat, obdobně jako makléř. Ke své činnosti má povolení od ČNB.

Zprostředkovatel (makléř) není vlastníkem cenných papírů, pouze kupuje nebo prodává na příkaz klienta a za jeho finanční prostředky.

Kupující nebo prodávající cenných papírů na burze tedy musí kontaktovat obchodníka nebo makléře. Zadá jim pokyn, aby pro něj cenné papíry koupil nebo prodal na burze. Přitom může (ale nemusí) stanovit limit ceny, tedy za kolik nejvýše je ochoten nakoupit nebo za kolik minimálně je ochoten prodat.

Příklad: Klient zadal makléři požadavek koupit na burze akcie: limitní příkaz 300 Kč za kus. Kurz akcie je Kč 298 za kus. Makléř za této situace pro klienta akcie zakoupí, protože jejich cena je nižší než limitní příkaz.

43 RM systém

RM systém je trh, který ještě v roce 2008 je volně přístupný všem zájemcům – na rozdíl od burzy. Poté, co se zájemce o obchodování zaregistruje, může dávat sám pokyny k nákupu či prodeji na obchodních místech. Samozřejmě je možné podávat tyto příkazy i na dálku prostřednictvím internetu.

Na základě evropské směrnice o trzích finančních nástrojů se připravuje přeměna RM-S na plnohodnotnou burzu podobnou Burze cenných papírů Praha. Bude tak organizován na členském principu, což znamená, že klienti RM-S už nebudou moci obchodovat přímo, ale přes licencovaného obchodníka s cennými papíry, který bude členem této burzy.

RM – SYSTÉM, česká burza cenných papírů je trhem na kterém se obchoduje s akciemi předních českých zahraničních společností jako například ČEZ, Telefonica O2, Unipetrol, Komerční banka, Erste Group Bank, NWR, nebo Volkswagen, Deutsche Telekom, Intel, Nokia či Microsoft. Historie české burzy sahá do roku 1993. Za dobu své existence poskytla služby více jak 3 milionům zákazníků. Pravidelně spolupracuje s řadou předních vysokých škol a dlouhodobě se angažuje ve vzdělávání veřejnosti.

Shrnutí

Pokud by občan měl zájem o 200 akcií určité společnosti, má tedy tři možnosti:

- a) prostřednictvím makléře je koupit na burze – regulovaný trh,
- b) koupit je v RM-S (nyní volně, v budoucnu prostřednictvím obchodníka – regulovaný trh),
- c) koupit si cenné papíry přímo od obchodníka, který s nimi běžně obchoduje a obvykle vlastní nějaké množství cenných papírů – neregulovaný trh.

Zdroj: www.rmsystem.cz

44 Středisko cenných papírů

Většina cenných papírů obchodovaných na burze a RMCS je v elektronické podobě, obdobně jako bezhotovostní peníze. Proto bylo zřízeno Středisko cenných papírů. Jeho hlavním úkolem je vedení evidence cenných papírů. V jejím rámci vede účty majitelů cenných papírů, registr majitelů a registr emitentů, resp. emisí cenných papírů. Dále poskytuje některé další služby související se zaknihovanými cennými papíry a informační servis pro účastníky kapitálového trhu.

Tvůrci trhu

- [AAA](#) – Prodejce ojetých automobilů, AAA Auto Praha, a. s.
- [CETV](#) – Společnost CME provozující kabelové televize v regionu střední a východní evropy. (Nova)
- [CEZ](#) – Elektrárenská společnost vlastněná z 60% státem, mající monopol na výrobu a distribuci el.energie.
- [ERBAG](#) – Rakouská bankovní skupina do které patří i Česká spořitelna, a. s.
- [FOREG](#) – Sázková kancelář Fortuna, a. s. patří do skupiny Penta.
- [KITDG](#) – Společnost zabývající se videem na internetu.
- [KOMB](#) – Komerční banka, a. s. patří do nizozemské skupiny KBC
- [NWRUK](#) – Těžařská uhelná společnost ze severní Moravy patří finančníkovi Bakalovi.
- [ORCO](#) – Developerská společnost ORCO.
- [PEGAS](#) – Pegas Nonwovens zabývající se textilní výrobou.
- [TABAK](#) – Tabáková společnost Phillip Morris
- [TELEC](#) – Telekomunikační společnost Telefonica O2, která patří do Španělské skupiny Telefonica
- [UNIPE](#) – Rafinérská společnost Unipetrol, a. s. patří do polské státní skupiny PKN Orlen
- [VIG](#) – Největší pojišťovací skupina v regionu Střední a východní Evropy – Vienna Insurance Group, do jejíhož portfolia patří: Pojišťovna české spořitelny, a. s., Česká podnikatelská pojišťovna, a. s. a Kooperativa, a. s.

45 3 typy ekonomik

Direktivní (plánovaná):

Plánovaná ekonomika je typickým znakem socialistických států, ve kterých veškeré nebo většina výrobních procesů a technologií patří státu. Jedná se o monopolistickou státní ekonomiku, jejímž cílem je udržovat vyrovnaný státní rozpočet a vyrovnanou obchodní bilanci. Takovéto plánování se vztahuje na veškerou výrobu statků. Je prováděno v cyklech o různé délce, krátkodobé plánování (čtvrtroční, roční), střednědobé plánování (pět let - pětiletka) a dlouhodobé (deset a dvacet pět let).

Volný trh

je trh svobodný od státní intervence a regulace, kromě minimální funkce udržování právního systému a ochrany vlastnických práv, a je svobodný od soukromého násilí a podvodů. Na volném trhu jsou vlastnická práva dobrovolně směřována za ceny dohodnuté pouze mezi prodávajícím a kupujícím. Kupující a prodávající nejsou vzájemně nuceni v tom smyslu, že získají majetek druhé strany bez použití fyzické síly, hrozby fyzické síly nebo podvodu, ani nejsou nuceni od třetí strany (např. vláda prostřednictvím transferové platby). Kromě toho, na volném trhu není použita síla, aby se zabránilo konkurenci mezi kupujícími nebo mezi prodávajícími (tzv. volná hospodářská soutěž). Proto síla nemá vliv na cenu, ale cena je výsledek a nákupních a prodejních rozhodnutí. Volný trh ostře kontrastuje s řízenými nebo regulovanými trhy, které vlády přímo nebo nepřímo regulují prostřednictvím cen nebo nabídky, což podle teorie volného trhu narušuje tržní signály. Ceny zboží nebo služeb na trhu pomáhají komunikovat spotřebitelskou poptávku směrem k výrobcí, a tak řídí přidělování prostředků ke spotřebitelské, stejně jako investorské spokojenosti. Na volném trhu je cena výsledkem značného množství dobrovolných transakcí než politického nařízení jako na řízeném trhu. Díky volné soutěži mezi prodejci v poskytování produktů a služeb mají ceny tendenci klesat a zvyšuje se kvalita zboží a služeb. Volný trh se nesmí zaměřovat s dokonalým trhem, kde jednotlivci mají dokonalé informace a je dokonalá konkurence.

Smíšená ekonomika

Smíšená ekonomika se nachází mezi plánovanou a tržní ekonomikou. Smíšenou tržní ekonomiku máme v české republice.

46 Určování ceny akcií na trhu

Cena akcie na trhu je určována především na základě nabídky a poptávky. Je-li poptávka vysoká, cena akcie roste. Je-li nabídka vysoká, cena klesá. Vše je odvislé od tzv. principu vzácnosti. Kdy čím je věc vzácnější (je jí méně), její hodnota klesá. To samé je inflace a peníze. Tiskneme-li hodně peněz, můžeme očekávat vysokou inflaci.

Kdo akcie emituje (vydává)?

Emitent, neboli vydavatel akcií je vždy akciová společnost. Její statutární orgány (představenstvo) určí počet kusů a hodnotu emisního kurzu. Emise vždy probíhá na tzv. primárním trhu. Primární trh je vždy trh, na kterém se upisují akcie poprvé a je tudíž hlavní při obchodování s akciemi dané společnosti. Proč emitují firmy své akcie na burzu? Vlastním-li 100% nějakého prosperujícího podniku, který má velmi kvalitní obchodní model, který je úspěšný a chtěl bych expandovat, můžu se rozhodnout k tzv. IPO (viz slovník), neboli získání dalších prostředků k expanzi bez využití úvěru.

Tvůrce trhu

Tvůrce trhu je člen burzy, který má platné oprávnění generálního ředitele k činnosti tvůrce trhu, uzavřenou smlouvu o vykonávání činnosti tvůrce trhu pro danou emisi investičních instrumentů (akcií).

Globální fundamentální analýza

Globální fundamentální analýza se zabývá vlivem celého trhu a ekonomiky na akciové kurzy. Během vývoje hospodářského cyklu lze vysledovat různé druhy indikátorů, které vypovídají o průběhu ekonomiky a lze je nepřímo užít i k prognóze akciových trhů. Tyto indikátory lze rozdělit na předbíhající, pokrývající a zpožděné. Mezi předbíhající faktory patří vývoj peněžní nabídky, vývoj akciových kurzů, index spotřebitelských očekávání, změna v počtu poskytovaných firemních a spotřebitelských úvěrů, vývoj cashflow aj. Během historie bylo zjištěno, že tyto indikátory předbíhají vrchol hospodářského cyklu více, než jeho dno, což může být pro investora vhodná informace. Samotný faktor vývoj akciových trhů ovšem sám patří mezi vedoucí signály, proto většinu ostatních zmíněných ukazatelů nelze pro prognózu kurzů použít. Jediným faktorem, který se vyvíjí ještě dříve, než akciové kurzy, je vývoj peněžní nabídky. Proto lze užít tohoto nástroje měnové politiky k prognóze kurzů. Pro úplnost je vhodné zmínit, že mezi pokrývající faktory řadíme zejména HDP, objem průmyslové produkce, tržby za vyrobené a prodané zboží a zpozdující indikátory lze prezentovat například průměrnou dobou trvání nezaměstnanosti atd.

Odvětvová fundamentální analýza

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 fax: +420 411 130 917 e-mail: info@ssdvs.cz web: www.ssdvs.cz

Odvětвовá analýza zkoumá specifika a vztahy v odvětví, ve kterém daná společnost působí a jejich vliv na kurzy. Důležitou roli zde hrají faktory jako citlivost odvětví na hospodářský cyklus, životní cyklus daného odvětví či struktura trhu a regulace v odvětví

Firemní fundamentální analýza

Firemní fundamentální analýza leží na poslední – třetí úrovni fundamentální analýzy a vysvětluje zhruba 30% pohybu akciového kurzu. Společně s výsledky globální a odvětvové fundamentální analýzy (první a druhý stupeň fundamentální analýzy) se snaží najít a kvantifikovat vnitřní hodnotu akcie. Investoři poté porovnávají tuto vnitřní hodnotu akcie s aktuálním kurzem akcie, čímž identifikují nadhodnocené, podhodnocené a správně oceněné akcie. Tento výsledek jim pomáhá při rozhodování, které akcie zahrnout nebo nezahrnout do investičního portfolia.

47 Typy investorů

Ultrakonzervativní investor

Ultrakonzervativního investora zajímá jedině. Nepřijít o peníze a uložit je do co nejkonzervativnějších bankovních produktů. Mezi základní produktovou paletu budou patřit spořicí účty, termínované vklady, stavební spoření a možná i penzijní připojištění. Poslední zmíněný finanční produkt bude mít ultrakonzervativní investor sjednán možná jen náhodou, neboť mu nikdo neřekl, že vklady v penzijních fondech nejsou pojištěny.

Negativní vztah bude mít tento typ investora i vůči družstevním záložnám. Má ještě v živé paměti, jak tyto peněžní ústavy padaly jako mouchy po dešti na přelomu 20. a 21. století. Nechce riskovat. Své peníze má s největší pravděpodobností uloženy u velkých bank. U těch hledá především jistotu a stabilitu. Česká spořitelna, Komerční banka či Československá obchodní banka budou jeho oblíbenými bankovními domy. Naopak všechny banky jejichž názvy nejsou delší nad pět písmen – třeba Fio, ING, Air, Zuno nebo Equa – budou okamžitě podezřelé a je zapotřebí se jim obloukem vyhnout.

Konzervativní investor

Konzervativního a ultrakonzervativního investora spojuje jedna velká nechuť a to, že se nechtějí ve finančních otázkách dále vzdělávat. Prostudovat si patřičnou literaturu, třeba knihu Spořit nebo investovat, považují za ztrátu času.

Konzervativní investor má obdobnou skladbu finančních produktů jako jeho ultrakonzervativní protějšek. Jeden rozdíl však mezi nimi je. Zatímco ultrakonzervativní investor nemá ani ponětí o inflaci, konzervativní investor o ní přinejmenším slyšel a chce své peníze zhodnotit alespoň o tohoto neviditelného strašáka.

U konzervativních investorů se lze již setkat s investicemi do otevřených podílových fondů. Byť jde jen o symbolické sumy a v celkovém finančním majetku nejsou fondové investice zastoupené ani z desetiny, konzervativní investoři chtějí zkrátka takové výnosy, které pokryjí inflaci.

Vyvážený investor

Třetím typem investora je takový, který chce ze svých peněz získat zajímavý výnos, avšak nechce příliš riskovat. Při pohledu na výkyvy podkladových aktiv sice vyváženého investora nechytá psotník jako ultrakonzervativního investora, ale přílišnou volatilitu také dvakrát nemusí.

Při určitých konstelacích lze nalézt u vyváženého investora náznak dynamické složky jako jsou akcie. Vyvážený investor má jasno i ohledně inflace. Chce jí dlouhodobě překonávat a současně ze svých peněz získat ještě něco navíc. Řčení, že peníze dělají peníze, je pro tuto skupinu investorů charakteristické.

Dynamický investor

Někdy se dynamickým investorům říká i agresivní. Poznáte je podle toho, že se nebojí relativně velkou část svého finančního majetku investovat do značně rizikové investice. Tyto investoři se akcií nebojí. Stejně jako inflace, kterou chtějí za každou cenu překonat a ještě na svých

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 **fax:** +420 411 130 917 **e-mail:** info@ssdvs.cz **web:** www.ssdvs.cz

investicích dostatečně vydělat. Nebojí se podstupovat riziko, které by u vyváženého investora mohlo být vnímáno jako příliš vysoké. Dynamičtí investoři snesou i pohled na dlouhodobý sestupný trend svého investičního portfolia. Ani při pohledu na klesající čáru značí hodnotu jejich majetku nepropadají depresím a většinou ještě přikupují další akcie či podílové listy.

48 Základní typy brokerů

Brokery bychom mohli rozdělit na dva základní typy podle způsobu, jakým zajišťují a vyplňují obchodní příkazy. Existují dva hlavní typy - dealing desk (DD) a non-dealing desk (NDD).

Dealing desk (DD)

Jedná se o brokera, který funguje skrze dealing desk a v podstatě se jedná o tvůrce trhu (market maker – MM), který vytváří likviditu pro své klienty. V praxi to vypadá tak, že broker vašim obchodním příkazům poskytuje vždy protistranu. Je tedy povinen požadovaný objem financí od vás odkoupit nebo vám jej prodat.

Výhodou tohoto přístupu pro běžného tradera je fakt, že vždy prodáte nebo nakoupíte za přesně tu cenu, kterou si nastavíte do obchodní platformy, například ve formě čekajícího obchodního příkazu. Druhou důležitou výhodou je fixní spread, kterým se zbavíte rizika rozkolísání a nárůstu spreadu v době zvýšené volatility na trhu.

Vytvářením vlastního trhu a přítomností brokera ve formě dealing desk mezi traderem a mezibankovním trhem způsobuje, že obchodník nevidí skutečnou cenu, ale takovou, kterou mu broker aktuálně nabízí. To zároveň představuje prostor pro možnou manipulaci s cenou ve prospěch brokera a na úkor jeho zákazníka. Tomuto riziku se dá vyhnout výběrem solidního a regulovaného brokera.

Non-Dealing desk (NDD)

Tento typ brokera funguje bez dealing desk a obchodní příkazy posílá přímo na mezibankovní trh. Vyplnění obchodních příkazů se zde řeší v návaznosti na banku nebo jinou velkou finanční instituci. Výhodou je obchodování bez jakéhokoli omezení přímo na mezibankovním trhu. Velikost spreadu se v daný okamžik řídí buď aktuální nabídkou a broker vybírá vždy tu nejlepší (nabídka několika bank – tržní spread). Nevýhodou pak může být i několikanásobné rozšíření spreadu během zvýšené volatility (v čase vyhlášení ekonomických statistik). Nebo může broker ponechat spread i pevný, např. v případě spolupráce s jedinou finanční institucí.

Non-Dealing desk brokery můžeme dále rozdělit na STP a STP+ECN. Protože NDD brokeři nepracují prostřednictvím dealing desk a obchodní příkazy zasílají rovnou skrze banky na mezibankovní trh, neexistuje zde možnost ovlivňování ceny brokerem (výjimaje ovlivnění šíře spreadu).

Straight Through Processing (STP)

Tito brokeři zasílají váš obchodní příkaz přímo prostřednictvím banky na mezibankovní trh, kde je příkaz vyplněn. Poskytovatelem likvidity pro tohoto brokera je jedna nebo i několik bank. Podle toho může mít broker spread buď pevný nebo variabilní, který je dán vždy aktuálně nejlepší

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

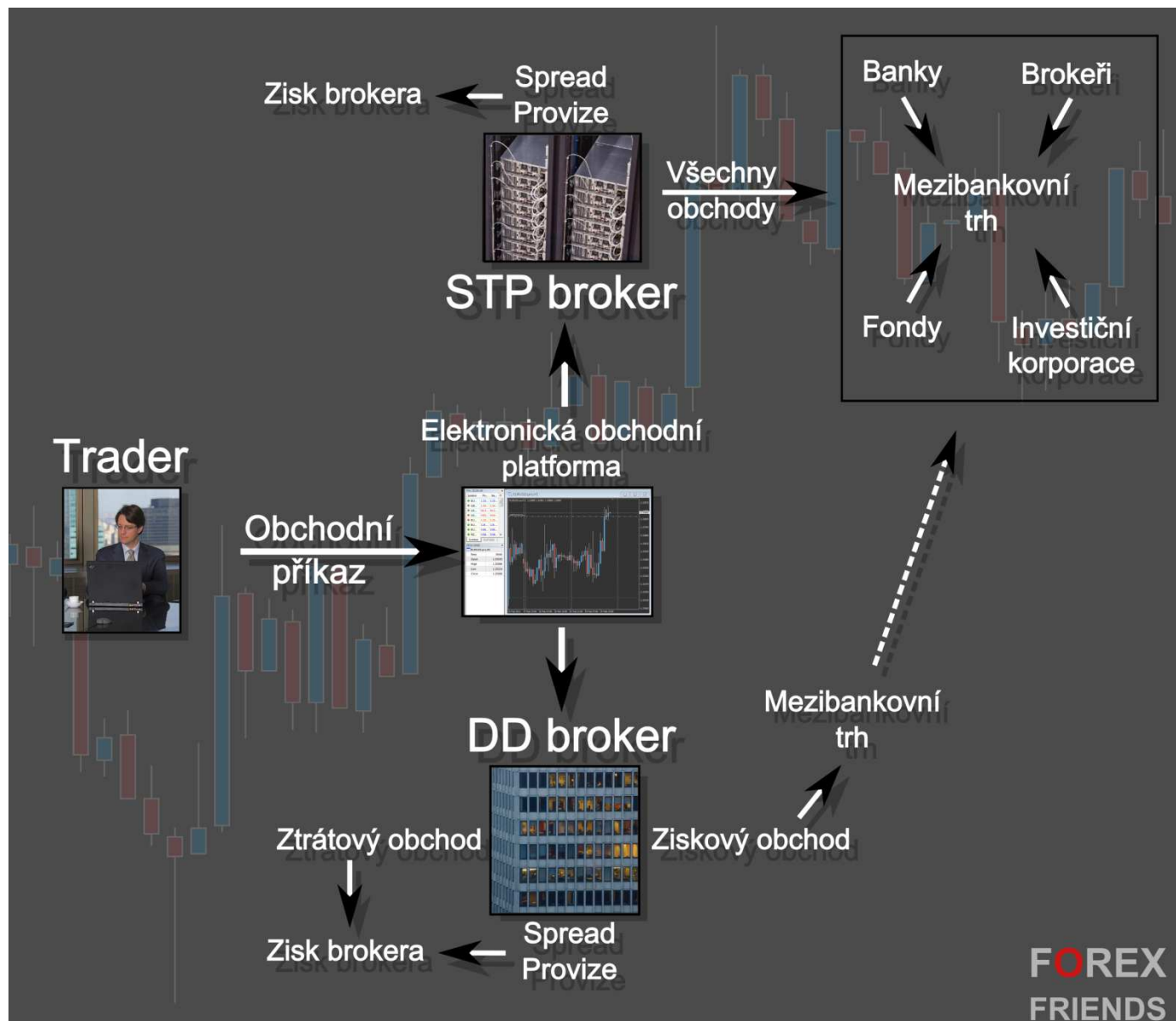
IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 fax: +420 411 130 917 e-mail: info@ssdvs.cz web: www.ssdvs.cz

nabídkou poskytovatelů likvidity. Obchodní příkazy jsou tímto způsobem exekuvány okamžitě bez zásahu brokera jako v případě DD. STP broker vydělává prostřednictvím navýšení spreadu.

Electronic Communications Network (ECN)

ECN brokeři fungují na podobném principu jako STP s tím rozdílem, že likviditu zde poskytuje prostředí tvořené aktuální nabídkou a poptávkou bank, market makerů a jiných finančních institucí. Toto prostředí dovoluje vzájemné prohození obchodních příkazů mezi jednotlivými klienty. V praxi funguje systém tak, že pokud některý z klientů chce prodat 1 lot a druhý v ten samý okamžik tento objem koupit, jednoduše dojde k prohození obchodních pozic mezi nimi. ECN broker vydělává prostřednictvím poplatků, které si účtuje ke spreadu, který je vždy variabilní. ECN broker musí ukazovat hloubku trhu – aktuální nabídku a poptávku.

Obr.: Zobrazení rozdílů v provedení exekuce u různých typů brokerů. Obchodní příkazy u DD brokerů jsou realizovány v rámci trhu, který si sám vytváří (market maker). Zisk u tohoto typu brokerů je tvořen spreadem event. provizí a vašimi ztrátovými obchody (broker dělá protistranu). Naopak váš ziskový obchod by tvořil pro brokerů ztrátu, a proto jej vyplní na mezibankovním trhu. Naopak STP broker přeposílá všechny obchodní příkazy rovnou na mezibankovní trh a jeho zisk tvoří navýšený spread.

Upozornění na churning

Na trhu obchodníků s cennými papíry se vyskytuje úkaz, kterého rádi Brokerské společnosti (BS) využívají. BS nenesou absolutně žádnou odpovědnost za prostředky jim svěřené, respektive za rady, které poskytnou svým klientům. Klient nese odpovědnost a riziko pouze na svých bedrech. Tedy, poradí-li BS nějaký titul klientovi k nákupu a tento titul ztratí na hodnotě, ztrátu ze 100%

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 **fax:** +420 411 130 917 **e-mail:** info@ssdvs.cz **web:** www.ssdvs.cz

nese klient. Je zde otázka, z čeho BS žijí? Jejich provize se skrývá v poplatku za uskutečněný obchod. Podíváme-li se na věc střízlivými očima, uvidíme, že hlavní motivací BS není výnos pro klienta, nýbrž počet uskutečněných pokynů. Zde se dostáváme k úkazu, který je dle ČNB nezákonný, a jmenuje se churning. Jedná se o připravování klientů o peníze formou nízkých nebo nedostatečných výnosů a přemíře pokynů, které nevedou k výnosům. Respektive, výnosy nepokrývají poplatky z pokynů a klientovy portfolia klesají tímto vlivem. V historii České republiky se účastníkem kauzy churningu stala společnost Capital Partners, a. s. Respektive, této společnosti se churning prokázal. Necháme na ČNB, aby sama posoudila, zda-li motivy BS vedou, či nevedou k churningu a zda to nebo one je nebo není churning!!!

49 INVESTOVÁNÍ VLASTNÍCH PROSTŘEDKŮ PŘÍMO NA BURZE CENNÝCH PAPIRŮ

S investováním vlastních prostředků na burze cenných papírů je spojeno několik výhod a nevýhod, rizik a možností.

Zmíním hlavní motiv, proč na burze cenných papírů investovat. Investice do akcií má být dlouhodobá, ne-li celoživotní... Následující graf ukazuje vývoj indexu S&P 500 za posledních 80 let.

Obrázek č. 3, Zdroj: web společnosti www.conseq.cz

Z grafu můžeme zjistit jednu věc... Za posledních 80 let se i přes několik krizí jeden z nejstarších indexů v podstatě posunul o několik řádů výš. Poučení, které by mělo z tohoto grafu vyplývat je, neobchodovat intradenně (viz.intradenní obchodník), nýbrž investovat dlouhodobě, nakupovat stabilní tituly na téměř „celý život“ (viz. Warren Buffet). Akcie na celý život! Je třeba mít v tomto směru obrovský nadhled, kde každá emoce či strach z poklesu může znamenat obrovskou ztrátu v portfoliu.

Diverzifikace (viz.diverzifikace) je v tomto ohledu také velmi důležitá. V případě, že za 100% našich peněz koupíme do portfolia pouze 1 titul, riskujeme, že když půjde tento titul dolů, přijdeme o všechno. Proto je vždy lepší nakoupit více titulů z různých odvětví a zařídit se tak proti poklesu jednoho titulu – tomuto zabezpečení se říká proticyklická diverzifikace. Cyklusem je v tomto případě sinusoidní vývoj každého titulu, ekonomiky, vztahu, nálady atd.

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 **fax:** +420 411 130 917 **e-mail:** info@ssdvs.cz **web:** www.ssdvs.cz

Výhody z investování na burze cenných papírů jsou jednoznačné, a to % roční nebo měsíční výnos z investovaných aktiv. Zajímavý výnos na long nabízí především dividendové tituly (DT). DT jsou velmi rozšířené. Opakem je titul, který nevyplácí dividendu vůbec. V tomto případě si dividendu v podobě hotovosti nechává společnost na svých účtech. Díky tomu roste hodnota a také cena akcie dané společnosti. Dividendové tituly sice nerostou na ceně ani na hodnotě, za to umějí držet svou cenu v určitém volatilním rozmezí (intervalu) a jsou pokládány za kotvy Vašeho portfolia.

50 DIVIDENDA

Dividenda je peněžité plnění akciových společností vyplácené akcionářům podle rozhodnutí valné hromady: Vyplácí se majitelům akcií podle rozhodného dne jejich držení. Vyjadřuje se zpravidla pevnou částkou na akcii. Ideální představa investorů je, že výše dividendy závisí především na zisku akciové společnosti po zaplacení daní, ale dividendu může vyplácet i společnost momentálně bez zisku, nebo naopak i společnost v zisku nemusí vyplácet žádné.

Výše dividendy je jedním z činitelů, které mohou ovlivnit kurz akcie: Proto se případné výkyvy mohou tlumit vícenásobnou výplatou dividend po částech, například čtvrtletně po čtvrtinách. Případná obdržaná dividenda se opět daní, typicky srážkou u zdroje, sazbou 15 %. Protože se dividendy vyplácejí až z čistého zisku společnosti, po odvedení daně z příjmů, jde o vícenásobné zdanění: To je však celosvětově platný a investory trpně přijímaný známý fakt. Toto daňové zneefektivnění toku peněz z výnosů firmy zpět k investorům bývá argumentem pro manažery, aby nakonec raději nevypláceli vůbec žádné dividendy. Ovšem dlouhodobé sledování výkonnosti akcií ukazuje, že už samo jejich vyplácení stabilizuje kurz, že cena takové akcie v dlouhodobém měřítku roste rychleji a v případě krizí neklesá tak hluboko.

DLOUHODOBÝ KVALITNÍ DIVIDENDOVÝ TITUL

Společnost TELEFONICA O2 (baaTelec). Španělská Telefonica koupila za cca 70 mld. Od českého státu 60% podíl ve společnosti Český Telecom, a. s., kam patřila i společnost Eurotel (mobilní operátor). V současné době tvoří společnost Telefonica každoročně čistý zisk ve výši 15mld.Kč. Dividenda každoročně činí 40 – 50,--Kč/akcie, přičemž cena akcie Telefoniky O2 je v rozmezí 370 – 450,--Kč/ akcii. Což z ní činí velmi zajímavý investiční titul, který umí zhodnotit prostředky okolo 10%p.a. již několik let. Jen pro srovnání: Nejlepší penzijní fond má výnos 3% p. a., nejlepší životní pojištění udělá max 8% p. a., průměrný výnos stavebního spoření s plnou státní podporou je za 6 let někde okolo 6,6%p. a. a termínované vklady netřeba zmiňovat pro jejich 1% výnos(reálná ztráta 0,9%). Pro informaci inflace je dnes 1,9% (zdroj: www.cszo.cz Český statistický úřad)

Na burze cenných papírů můžeme vydělávat dvěma způsoby. První způsob je tzv. na LONG pozici, kdy nakoupíme cenný papír s účelem (spekulací) na růst ceny. Lidem, kteří vydělávají na dlouhodobém růstu ceny akcie se říká „longaři“. Tj. vyděláváme na rozdílu pořizovací a prodejní ceny. Druhý způsob je tzv. na pokles (Short sale)

DIVIDENDOVÉ TITULY JDOU TAKÉ TZV. „ŠORTOVAT“ A „LONGOVAT“

Short sale v ČR (Krátký prodej)

Spekulovat v ČR na pokles je možné pouze na Burze cenných papírů Praha. K dispozici jsou všechny akcie, na které poskytuje Fio banka rovněž úvěr na obchodování - margin.

Doba držení krátké pozice není zpravidla časově omezena, ovšem může se stát, že nastane taková situace, kdy je potřeba krátkou pozici daný den z části nebo zcela uzavřít (např. z důvodu

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 fax: +420 411 130 917 e-mail: info@ssdvs.cz web: www.ssdvs.cz

vyřazení dané akcie ze seznamu úvěrovatelných cenných papírů). Klient je o této situaci informován ihned, jakmile se o ní dozví sám věřitel. Zpravidla je potřeba uzavřít krátkou pozici 15 - 30 minut před uzavřením (close) burzy.

Dlouhý prodej (long sale)

Dlouhý prodej (často se používá i anglický termín long sale) je způsob spekulace na vzestup ceny nějaké komodity či cenného papíru (tzv. spekulace „à la hausse“). Investor si předmět spekulace zakoupí a po nějaké době jej prodá třetí straně. V případě, že cena mezi nákupem a odprodejem výrazněji vzrostla, je spekulace výhodná, zatímco v opačném případě investor zaznamená ztrátu. Dlouhý prodej proto používají obchodníci, kteří spekulují na vzestup cen („býci“) nebo se chtějí proti vzestupu cen zajistit.

51 TEST – VYSVĚTLI POJMY (k úkolu můžeš využít internet)

1. Akciová Opce
2. Prvotřídní akcie
3. Fúze
4. Goodwill
5. Reálná hodnota
6. OTC Trh

7. Akciový index
8. Restrukturalizace
9. Štěpení akcií
10. Cenová elasticita poptávky
11. Cyklické tituly
12. Deriváty (on-line obchodování)
13. Hedge Fund
14. Zředění akcií
15. Makléř
16. Tvorba Trhu (Tvůrce trhu)
17. Poctivost
18. Opce na zhodnocení akcií
19. Value at risk
20. Státní rozpočet
21. Swap

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

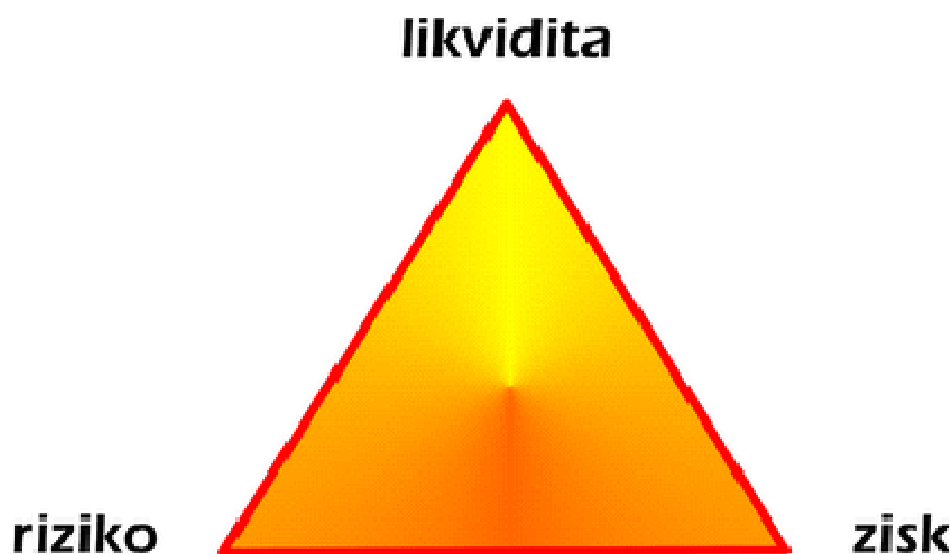
Tel.: +420 411 130 916, 918 **fax:** +420 411 130 917 **e-mail:** info@ssdvs.cz **web:** www.ssdvs.cz

22. Tržní kapitalizace

23. Akciová Opce

52 ZÁSADY INVESTOVÁNÍ

MAGICKÝ TROJÚHELNÍK

Obrázek č. 4, zdroj: www.wikipedia.cz

Kdo by nechtěl, aby jeho investice byla vysoce zisková. Kdo by nechtěl, aby jeho investice byla málo riziková. Kdo by nechtěl, aby se jeho investice dala lehce prodat ve chvíli, kdy chceme investici ukončit, nebo když potřebujeme hotovost. Špatnou zprávou je, že všechny tyto tři podmínky, nemohou nikdy nastat současně.

Vztah mezi rizikem, ziskem a likviditou nazýváme magický trojúhelník.

Chcete vysoký výnos? Pak musíte jít do vysokého rizika. Chcete bezpečnou investici? Pak tolik nevynese. Chcete likviditu? Pak musíte jít na trh, kde se dá investice lehce prodat. Protože je tam však velké množství obchodníků, tak asi budou mít dost dobré informace, a asi to tolik nevynese.

Prostě nejde splnit všechny podmínky najednou.

LIKVIDITA

Investice je likvidní, pokud ji můžeme okamžitě a jednoduše prodat, za požadovanou cenu. Mezi úmyslem prodat a realizací prodeje není žádná, nebo jen minimální prodleva. Okamžitě nás napadne, že reality moc likvidní nebudou. Pokud se nejedná o atraktivní místo, tak sehnat kupce může nějakou dobu trvat, a také představy o ceně se mohou výrazně lišit.

RIZIKO

Riziko označuje ztrátu. Pokud jdeme do rizika, tak jsme připraveni, že investice může být ztrátová. Čím ztrátovější investice může být, tím vyšší riziko podstupujeme. Například investice do

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 fax: +420 411 130 917 e-mail: info@ssdvs.cz web: www.ssdvs.cz

akcií v letošním roce byla vysoce riziková a akcie ztratily v průměru asi 40% své hodnoty.

ZISK

Ziskem označujeme výnos z uskutečněné investice. Čím je zisk vyšší, tím lepší investice byla. Bohužel, zisk bývá vyvážen vysokým rizikem. Čím vyšší zisk z investice požadujeme, tím vyšší riziko je nutné podstoupit. V současné době, poté co jsme v minulosti byli svědky pyramidových her, vzestupu a pádu kampeliček a též pádu několika investičních fondů, by měla být nedůvěra k produktům slibujícím vysoké výnosy při velmi malém až takřka nepatrném riziku, bychom již měli umět rozlišit nebezpečné investice a umět se jich vyvarovat.

Jaké investice tedy přicházejí do úvahy? Podíváme se blíže na několik investičních možností. Do úvahy vezmeme následující investiční příležitosti: Státní dluhopisy, dluhopisy, akcie, komodity, zahraniční měny, drahé kameny, drahé kovy, reality, umění a starožitnosti, známky, drahá vína.

INVESTIČNÍ HORIZONT

Investiční horizont je doba, na kterou je investice plánována. S větším rizikem se investiční horizont prodlužuje a naopak. Často bývá u jednotlivých typů aktiv uváděn tzv. doporučený minimální investiční horizont, což je doba investování pro daný typ, která má chránit investora před případnými ztrátami způsobenými nevhodnou kombinací investiční strategie a předpokládané délky investice. Je velmi důležité znát svůj investiční horizont ještě před pořízením aktuální investice. Různé délky investiční doby odpovídá jiný typ aktiva.

Nepřesně stanovený investiční horizont oproti skutečnému investičnímu horizontu (za jak dlouho investor CP skutečně prodá) může mít za následek buď neočekávanou ztrátu, nebo ušlý výnos!

DIVERZIFIKACE

Dosažení optimální investiční strategie je založeno zejména na vhodné diverzifikaci, tedy rozložení portfolia mezi nejrůznější typy aktiv. Optimální portfolio je pro každého investora odlišné, odvíjí se podle jeho finanční situace, osobních preferencí a hlavně tolerance vůči riziku. Jedním z nejhorších přístupů je tzv. „sázka na jednu kartu“ resp. pouze na jeden typ aktiv. Příkladem může být nákup jedné, zato zdánlivě výnosné akcie. Investice může sice přinést značné zisky, naproti tomu také velké ztráty. Protipólem a také špatnou variantou jsou zase jen osamocené bankovní vklady.

Diverzifikace je jednou z nejdůležitějších výhod investování do podílových fondů. Podílový fond je diverzifikován, protože vlastní mnoho různých cenných papírů.

„Skutečný investor je připraven na cokoliv. Ten kdo není investor, se bude snažit předvídat, co se kdy stane“ (Robert T. Kiyosaki)

VÝBĚR INVESTIČNÍ STRATEGIE

Jestliže jsme definovali naše finanční cíle, zbývá stanovit složení aktiv, která budou krýt naše závazky. Jinými slovy, vybrat optimální investiční strategii. V tomto kroku lze čerpat ze složení několika osvědčených portfolií, vhodných prakticky pro všechny typy investorů, konzervativní i agresivní, v krátkém i v dlouhém horizontu.

NA CO NEZAPOMENOUT PŘI VÝBĚRU INVESTIČNÍ STRATEGIE

Výběr investiční strategie je zásadním krokem, který více než z 90 % bude určovat charakter. Velmi důležitou roli hraje náš názor na vývoj budoucí inflace.

Vzít v úvahu veškeré dosavadní investice (u soukromých osob například stavební spoření a životní pojištění – a pozor, též vlastní lidský kapitál!).

Ne všichni investiční poradci jsou skutečnými poradci – někteří jsou jen obchodními zástupci, kteří se snaží maximalizovat své vlastní zisky prodejem finančních produktů s vysokými poplatky.

USKUTEČNĚNÍ INVESTIČNÍ STRATEGIE

Definovali jsme investiční strategii, stanovili finanční cíle, vybrali investiční strategii a naplnili jsme portfolio konkrétními cennými papíry, které jsme posléze nakoupili prostřednictvím solidního makléře. Nyní nesmíme podlehnout svůdné představě, že to podstatné je za námi. Omyl. Nejtěžší část úkolu nás teprve čeká: nyní je čas na uskutečnění investiční strategie. Čas, který je dán naším horizontem a může trvat od několika měsíců do několika desítek let.

Samotné slovo „strategie“ indikuje, že se jedná o dlouhodobý přístup, nikoli o krátkodobou spekulaci. Uskutečnění strategie znamená, že se jednou přijatého postupu budeme cílevědomě držet a odoláme pokušení příliš často měnit jeho strukturu. Víme, že časovat trh se nevyplácí (velmi vzácnou výjimku může tvořit „maligní“ krach). Víme, že měnit strategii častěji než jednou za čtvrtletí není dobré a že interval tří měsíců představuje minimum.

Je nutné tvrdě odolávat nutkání měnit investiční strategii příliš často. Není to snadné. Vzpomeňme si, co řekl sir John Cowperthwaite: „Víte, jaká je to práce, odolat pokušení něco udělat?“

Kdy nastává důvod změnit investiční strategii zásadním způsobem? Především v situacích, kdy se ze závažných příčin mění potřeby klienta. Například třicetiletý člověk, který investuje do agresivního portfolia za účelem penzijního zabezpečení, může po deseti letech tuto strategii změnit na vyváženou. Po dosažení důchodového věku udělá nejlépe, když se jeho strategie soustředí spíše na konzervativní portfolio. V sedmdesáti letech je ostatně čas sklízet plody naší investiční strategie, které jsme se úspěšně drželi desítky let!

NA CO NEZAPOMENOUT

Ignorovat krátkodobá nákupní a prodejní doporučení makléřů, jakož i rady všech expertů a „expertů“.

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 **fax:** +420 411 130 917 **e-mail:** info@ssdvs.cz **web:** www.ssdvs.cz

Nepodléhat mylné představě, že je vhodné reagovat na každou ekonomickou informaci; drtivá většina informací představuje „šum“, který nemá pro investiční strategii sebemenší význam. Laikové by neměli sledovat výkonnost svých investic denně, ale raději v delších časových intervalech.

Profesionálové, kteří mají v popisu práce sledovat trh denně, musí dodržovat přísnou disciplínu, aby se zdrželi příliš častého obchodování.

Investiční strategii je vhodné měnit především v případech, kdy se požadavky investora mění ze skutečně závažných důvodů; výkyvy trhu málokdy představují samy o sobě dostatečný důvod pro změnu strategie.

53 TEST ZÁSADY INVESTOVÁNÍ (popiš pojmy)

1. Riziko
2. Likvidita
3. Výnos
4. Zisk
5. Na co byste neměli zapomenout při výběru investiční strategie?
6. Popište uskutečnění investiční strategie
7. Jaké je časové minimum při držení investiční strategie?
8. Diverzifikace
9. Investiční horizont
10. Aktiva
11. Short sale
12. Long sale
13. Dividenda
14. Dividendový titul

54 TYPY INVESTIC A JEJICH VÝNOS

Vlastní úspory - výnos díky inflaci záporný, likvidita maximální, riziko nulové.
VÝNOS: záporný vzhledem k inflaci.

Státní dluhopisy – výnosy nízké, likvidita vysoká, riziko velmi nízké (nulové).
VÝNOS: 1-3-5% p. a. – riziko vysoké inflace.

Dluhopisy – výnosy nízké, likvidita různá, riziko nízké.
VÝNOS: 1-3-5% - riziko vysoké inflace

Akcie (atraktivní firmy) – výnosy nižší, likvidita velmi vysoká, riziko nižší
VÝNOS: V desítkách % p. a.

Akcie (nové firmy) – výnosy vyšší, likvidita nízká, riziko vysoké
VÝNOS: Ve stovkách % p. a.

Komodity – výnosy vysoké, likvidita různá, většinou vysoká, riziko vysoké
VÝNOS: S marginem 1/100 velmi vysoký výnos při vysokém riziku.

Zahraniční měny – výnosy velmi vysoké, likvidita velmi vysoká, riziko velmi vysoké
VÝNOS: S marginem 1/100 velmi vysoký výnos při vysokém riziku.

Drahé kameny – výnosy vysoké, likvidita malá, riziko vysoké, vyžaduje zvláštní znalosti
VÝNOS: V desítkách % ročně při velmi nízké likviditě – investice na celý život.

Drahé kovy – výnosy běžné, likvidita vysoká, riziko malé
VÝNOS: V desítkách % ročně, především udrží hodnotu.

Reality – výnosy vysoké, likvidita malá, riziko malé
VÝNOS: 1 – 15% p. a., u rezidenčních realit až 25% p. a.

Umění, starožitnosti, známky, vína – výnosy mohou být velmi vysoké, likvidita minimální, riziko vysoké, vyžaduje zvláštní znalosti.
VÝNOS: 15 – 25% p. a.

55 TEST TYPY INVESTIC (jaký výnos mají která aktiva)

1. Umění, starožitnosti, známky, vína
2. Reality
3. Dluhopisy
4. Akcie
5. Zahraniční měny
6. Drahé kovy
7. Komodity
8. Jaký typ investice je nejbezpečnější?
9. Jaký typ investice mi poskytne nejlepší zhodnocení?

56 POJMOSLOVÍ K FINANČNÍMU INVESTOVÁNÍ 1

Kapitálový trh

Kapitálový trh je místo, kde dochází ke směně kapitálu prostřednictvím cenných papírů a jejich derivátů. Můžeme o něm říci, také že je podmnožinou finančního trhu.

Index S&P 500

S&P 500 Index je hodnotově vážený index vybraných akcií na americkém trhu, jeho základem jsou vážené průměry kurzů daných akcií.

Index PX50:

Index PX je oficiálním indexem Burzy cenných papírů Praha. První výpočet indexu PX se uskutečnil 20. března 2006, kdy se stal nástupcem indexů *PX 50* a *PX-D*. Index PX převzal historické hodnoty staršího indexu *PX 50* a spojitě na ně navázal. Výpočet indexu *PX 50* byl zaveden ve shodě s metodologií IFC (International Finance Corporation) doporučenou pro tvorbu indexů na vznikajících trzích. Počátečním dnem výpočtu indexu se stal 5. duben 1994, k němuž byla sestavena báze obsahující 50 nejvýznamnějších akciových emisí a nastavena výchozí hodnota indexu na - 1 000 bodů.

Dividenda

Je peněžité plnění akciových společností vyplácené akcionářům podle rozhodnutí valné hromady: Vyplácí se majitelům akcií podle rozhodného dne jejich držení. Vyjadřuje se zpravidla pevnou částkou na akcii. Ideální představa investorů je, že výše dividendy závisí především na zisku akciové společnosti po zaplacení daní, ale dividendu může vyplácet i společnost momentálně bez zisku, nebo naopak i společnost v zisku nemusí vyplácet žádné.

Dividendový titul

Je společnost kótovaná na akciovém trhu, která každoroční zisk očištěný o daň vyplácí dividendu svým akcionářům. Děje se ve většině případů tak, že majoritní vlastník má vždy 60 a více % z dané společnosti a zbytek drží menšinová akcionáři – i ten, který má 1 akcii. V případě, že se majoritní vlastník rozhodne vyplatit dividendu, vyplácí se zisk na každou akcii naprosto každému, kdo tuto akcii v rozhodný den drží.

57 POJMOSLOVÍ K FINANČNÍMU INVESTOVÁNÍ 2

Inflace

(z latiny *inflatio* znamená nafukují) je definována jako růst všeobecné cenové hladiny v čase. Důsledkem je snížení kupní síly peněz. Příčinou je nízká diskontní sazba od národní banky a velké množství peněz v ekonomice.

Volatilita

označuje míru kolísání hodnoty aktiva nebo jeho výnosové míry (obvykle jako směrodatnou odchylku těchto změn během určitého časového úseku). Volatilita vyjadřuje míru rizika investice do určitého aktiva, obvykle se přepočítává na roční volatilitu a může se udávat buď v absolutních hodnotách či relativně. Obecně je tohoto pojmu používáno též pro vyjádření nestálosti či změny.

Portfolio

V ekonomii je portfolio odborný termín a znamená určitou sestavu, soubor akcií a jiných cenných papírů v majetku jednoho investora. Někdy také v užším významu: skladba různých aktiv. Obecně se investor snaží sestavit takové portfolio cenných papírů, které přinášejí vysoký zisk a zároveň jsou rozmanité (diferencované, diverzifikované), aby se tím minimalizovala možná rizika. Tyto dva cíle jdou však často proti sobě, takže skladba portfolio znamená jistý kompromis.

Diverzifikace

Rozložení prostředků v portfolio do několika druhů titulů z více segmentů a odvětví. Např. Telekomunikace, Energetika, Těžební průmysl, Automobilový + nějaká rizikovější investice = doporučuje se v řádu několika % z celého portfolio.

Cenný papír (akcie):

Cenný papír, kterým dokazuje majitel na valné hromadě právní nárok na majetkový podíl na akciové společnosti.

58 POJMOSLOVÍ K FINANČNÍMU INVESTOVÁNÍ 3

Warren Buffet

Americký investor, přezdíváný „Věštec z Omahy“ zbohatl na investicích do akcí skrze svoji společnost Berkshire Hathaway. Je známý tím, že některé akcie drží po celý svůj život a nikdy je neprodal. Díky tomu vytvořil výnos i v tisících %. Např. spol. coca cola kupoval před 40lety za 2 dolary, dnes coca cola stojí přes 70 dolarů.

Peníze

Platidlo. Prostředek ke směně za zboží.

Barter

Směna zboží za zboží či služby za službu.

Intradenní obchodník

je každý, kdo obchoduje primárně během dne a své pozice (akcie) drží pouze několik minut, maximálně pár hodiny, téměř nikdy však přes noc. Intradenní obchodník začíná svůj obchodní den většinou s otevřením trhů a s jejich zavřením své obchodování skončí. Intradenní obchodník pracuje s 1, 2, 5, 15 a 30 minutovými grafy, s minimálním zájmem o týdenní a měsíční.

Reálná kupní síla

Je hodnota oběživa (peněz), která v čase roste klesá. Reálná kupní síla je odvozena od nominálního důchodu a reálného důchodu. Reálná kupní síla je lidsky: to, co si vyděláme a co jsme schopni si za to doopravdy koupit. Bude-li průměrné nájemné v ČR 10 000,--Kč a průměrná mzda 10 000,--Kč, tak je zřejmé, že reálná kupní síla je nízká. Opačný efekt je např.: Mzda 25 000,--Kč a průměrné nájemné v průměrném bytě 2 000,--Kč. Jde o hodnotu a kupní sílu peněz v ekonomice.

LOT

Lot je minimální množství obchodovatelných cenných papírů, které lze koupit nebo prodat na pražské burze. Pro každý burzovní titul je stanovena jiná velikost lotu. Obchoduje se na trhu jménem SPAD.

59 POJMOSLOVÍ K FINANČNÍMU INVESTOVÁNÍ 4

BCPP, a. s.

Burza cenných papírů Praha a. s. (BCPP) je nejvýznamnější burza v České republice, provozuje hlavní trh s akciemi v zemi, sídlí v centru Prahy. Burzovní index pro BCPP má název *PX*.

SPAD

(Systém pro podporu trhu akcií a dluhopisů) je nejvýznamnější segment Burzy cenných papírů Praha. V rámci tohoto segmentu se obchoduje s cennými papíry vybraných významných podniků – jsou to ty nejlikvidnější a nejobchodovatelnější.

Úkolem SPADU je zajistit fungování burzovního trhu na pražské burze. Umožňuje v tzv. otevřené fázi kdykoliv mezi 9:15 a 16:00 hod. nakoupit nebo prodat akcie. Není potřeba čekat na okamžik, kdy se najde kupec nebo prodejce.

Investor

Investor je investiční fond, banka, penzijní fond, pojišťovna nebo fyzická osoba, která vyhledává optimální způsob, jak zhodnotit své dočasně volné finanční prostředky.

Při rozhodování o volbě investice zvažuje investor míru rizika, likviditu a očekávanou výši výnosu.

Individuální investování

investor se sám rozhodne, kam investuje, vkládá vl.prostředky, **Marketing:** Forma získávání informací o spotřebitelích, klientech a jejich chování na trhu. Snaží se sledovat motivy poptávky a jít s prodejní koncepcí přímo naproti této poptávce. V dnešní době hovoříme o cíleném marketingu díky sociálním sítím, kde lidé na sebe prozradí informace. Díky těmto informacím může marketing určitého produktu (2012) zacílit na konkrétního zákazníka tak, že je vysoká pravděpodobnost, že si produkt zakoupí.

Burzovní makléř

Právní postavení burzovního makléře (brokera) stanoví v České republice Zákon č. 256/2004 o podnikání na kapitálovém trhu. Makléř musí mít příslušné oprávnění, makléřskou licenci, jejíž podmínkou je dnes úspěšné složení makléřské zkoušky. Obchoduje dle pokynů klienta na burze cenných papírů.

Spekulace

označuje i konání některých aktérů burzovních trhů, při kterém jsou akcie, měny, komodity, opce atd. nakupovány nikoliv pro potřebu jejich vlastnictví, ale s výhledem na růst jejich hodnoty a následný zisk při prodeji.

Short sale

Krátký prodej (zastarale kontramina nebo kontremina, často se používá i anglický termín short sale) je způsob spekulace na pokles ceny nějaké komodity či cenného papíru (tzv. spekulace „à la baisse“). Investor si předmět spekulace za úplatu zapůjčí a okamžitě jej prodá třetí straně. Za nějaký čas – nejpozději v době, kdy má předmět spekulace vrátit tomu, kdo mu jej půjčil – investor nakoupí na trhu a vrátí to, co si předtím vypůjčil. Rozdíl cen v době prodeje třetí straně a v době zpětného nákupu je základem jeho zisku nebo ztráty. V případě, že cena mezi prodejem a zpětným nákupem výrazněji poklesla, je spekulace výhodná, zatímco v opačném případě investor zaznamená ztrátu. Krátký prodej proto používají obchodníci, kteří spekulují na pokles cen („medvědi“) nebo se chtějí proti poklesu cen zajistit. Spekulace na pokles ceny akcie. Výnos z poklesu.

Long

Dlouhý prodej (často se používá i anglický termín long sale) je způsob spekulace na vzestup ceny nějaké komodity či cenného papíru (tzv. spekulace „à la hausse“). Investor si předmět spekulace zakoupí a po nějaké době jej prodá třetí straně. V případě, že cena mezi nákupem a odprodejem výrazněji vzrostla, je spekulace výhodná, zatímco v opačném případě investor zaznamená ztrátu. Dlouhý prodej proto používají obchodníci, kteří spekulují na vzestup cen („býci“) nebo se chtějí proti vzestupu cen zajistit.

Churning

Cílené zadávání placených pokynů k prodeji či nákupu cenného papíru od brokera svému klientovi v množství, které přesahuje výnos klientova portfolia.

Licencování obchodníci s cennými papíry

Obchodník s cennými papíry je osoba, která má zvláštní povolení ČNB poskytovat investiční služby dle Zákona o cenných papírech.

Ve vztahu k České republice jde o osobu, která je podle zákona o cenných papírech oprávněna uskutečňovat obchody s cennými papíry, právy s cennými papíry spojenými a deriváty pro někoho jiného za provizi, a ve vztahu k jinému státu jakákoliv osoba, která je podle práva takového státu oprávněna uskutečňovat obchody s uvedenými aktivy pro někoho jiného za provizi.

Real time

Okamžitá data, informace z trhu bez zpoždění. Většinou o cenách akcií.

60 POJMOSLOVÍ K FINANČNÍMU INVESTOVÁNÍ 5

Pokyn

nebo příkaz je instrukce brokerovi ke vstupu na trh a provedení zvolené a popsané obchodní operace.

Stop loss

znamená v obchodování strategii, pomocí které se limituje riziko obchodu. Stop loss vychází z předem definované nejvyšší ztráty, kterou je obchodník ochoten přijmout. Doporučuje se riskovat na jeden obchod 2 až 5 % účtu. Pokud cena dosáhne úrovně, kdy se této ztráty dosáhne, obchodník uzavře svou pozici, například prodá zboží, které ztrácí na ceně, aby předešel jeho dalšímu znehodnocení.

Trailing Stop

Jde o pokyn hojně využívaný brokery z celého světa. Po nakoupení titulu do portfolia obchodník zadá tzv. trailing stop. Tento pokyn je typ prodejního pokynu, kdy obchodník zadá odchylku v Kč či %. Jakmile titul dosáhne určitého cenového stropu a začne klesat, tak od této zlomové chvíle se počítá odchylka. Např.: Nakoupím titul za 1000,--Kč/ks. Zadáám trailing stop 5%. Jakmile se hodnota tohoto titulu přiblíží k ceně 950,--Kč, vytvoří platforma automatický prodejní pokyn v této hodnotě. Investor, v případě, že nesleduje své portfolio každý den tímto pokynem eliminuje ztráty do úrovně, kterou si sám nastaví. Jde tudíž o velmi chytrý pokyn, který umí minimalizovat ztráty do výše, kterou si sami určíme.

Limit

Limit označuje stanovenou krajní mez, maximální nebo minimální možné množství nebo hranici.

Úvěr na obchodování (Margin)

Obchodování na úvěr (margin) je oblíbenou investiční strategií zejména u aktivnějších investorů. Princip úvěru na obchodování s cennými papíry spočívá v tom, že klient část své investice do akcií financuje z peněz půjčených od Fio a ručí za ně nakoupenými akciemi. U nejobchodovanějších titulů, jako je například ČEZ, lze úvěrem krýt až 85 % z celkové investice. Po prodeji cenných papírů klient splatí úvěr včetně úroku a ponechá si výnos, který může být i několikanásobný díky znásobení velikosti jeho investice. Úvěr na obchodování s akciemi je většinou úročen 7-15% p. a. z výše úvěru.

Střední škola diplomacie a veřejné správy s.r.o.

ul. A. Jiráska, č.p. 1887 434 01 Most (CZ)

IČ: 250 45 911 IZO: 181007282

Tel.: +420 411 130 916, 918 fax: +420 411 130 917 e-mail: info@ssdvs.cz web: www.ssdvs.cz

IPO: Initial Public Offering

je první veřejná nabídka akcií. Pro tento pojem se v praxi běžně používá zkratka *IPO*. *IPO* je proces, při kterém společnost poprvé vstupuje na burzu a nabízí své akcie široké veřejnosti. Důvodů, proč společnosti chtějí realizovat *IPO*, je několik, mezi nejvýznamnější však patří potřeba navýšit kapitál společnosti, tedy získat dodatečné finanční zdroje.

Důvody proč společnosti realizují *IPO*:

- získání dalšího kapitálu pro rozvoj společnosti, tyto zdroje nemusejí mít v nejbližší době negativní dopad na cash flow,
- optimalizace kapitálové struktury (poměr dluhu a vlastního kapitálu),
- vyřešení nástupnictví ve společnosti, využití *IPO* při privatizaci společnosti,
- zvyšuje se důvěryhodnost společnosti, transparentnost,
- zviditelnění společnosti, marketingové účely, větší prestiž,
- zvýšení likvidity akcií,
- možnost zainteresovat management a zaměstnance formou odměňování manažerskými/zaměstnaneckými akciemi.

61 TEST POJMOSLOVÍ FINANČNÍ INVESTOVÁNÍ

1. Stop loss
2. Short
3. Long
4. IPO
5. Úvěr na obchodování (margin)
6. Trailing stop
7. Broker
8. Churning
9. ČNB
10. Licencovaný obchodník s cennými papíry
11. Dividendový titul
12. BCPP, a. s.
13. SPAD
14. Investor
15. Individuální investování
16. Pokyn
17. Úvěr na obchodování
18. Lot
19. Barter
20. Diverzifikace

Vyhodnocení VM

Finanční gramotnost jako taková v sobě zahrnuje velmi důležitý pojem. Tím pojmem jsou peníze.

Peníze, ať chceme, nebo ne, jsou v dnešní společnosti až na prvním místě.

Touto sestavou DUMů se žáci naučili jak peníze vydělávat, investovat, uchovávat, pojišťovat se proti rizikům, kdy mohou o peníze přijít.

Velkým tématem byly pojmy. Tak, jako jsou slovíčka důležitá v cizích jazycích, tak jsou stejně důležité pojmy ve finanční gramotnosti. Nebudu-li znát pojmy, nebudu vědět význam některých slov ve smlouvě, kterou mi dává podepsat banka, pojišťovna, obchodník s cennými papíry, či třeba lichvář.

Inflace, jako makroekonomický jev, který znehodnocuje prostředky na běžných účtech všech lidí je všudypřítomná. Žáci skrze investování a konkrétní příklady si vyzkoušeli jak se vyhnout inflaci tím, že budou jejich výnosy, příjmy růst rychleji, než je růst inflace. Tedy, že se jejich prostředky zhodnocují rychleji než se znehodnocují.

V oblasti pojišťovnictví žáci dostali kompletní návod na to, jak se chránit před rizikem ztráty peněz v případě zdravotních problémů a to formou životního a rizikového pojištění.

Výstupem jsou testy z oblasti finančního investování do akcií, rozpočet domácnosti, pojmosloví z finanční gramotnosti a pojišťovnictví.

Dalším výstupem jsou velmi dobré a praktické informace o získání levných peněz na bydlení. Žák získává informace o ceně peněz o tzv. dlouhých penězích a co vše je potřeba k získání hypotečního úvěru. Komplexní informace k úspěšnému nákupu nemovitosti (bydlení) na hypoteční úvěr.

Žák získá praktické informace o nekalých praktikách různých obchodníků, což by mělo předejít tomu, aby v budoucnu naletěli podvodníkům na finančním trhu. Brokerům, pojišťovákům a dalším podezřelým obchodníkům.

VM se dají zařadit do tématických plánů prvních ročníků do předmětu Finanční gramotnost, ale také do předmětu Finanční investování. Již od prvního ročníku si tedy žáci osvojí kompetence a schopnosti dané RVP, samostatné myšlení, samostatnou práci, týmovou spolupráci a interpretaci vlastní práce.